

© Глушко-Маківська А.П., Соколовська О.О., 2015
 УДК 616.921.5-085.371/.372
 DOI 10.11603/1681-2727.2015.4.5531

А.П. Глушко-Маківська, О.О. Соколовська

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ВАКЦИНАЦІЇ ПРОТИ ГРИПУ

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, м. Київ

Для вакцинопрофілактики грипу необхідно застосування вакцин нового покоління – етіологічно актуальних, як засобу індивідуального захисту й захисту груп медичного та епідемічного ризику.

Ключові слова: грип, вакцинація.

Грип є найбільш поширеною інфекційною хворобою у світі. Щороку мають місце епідемії грипу, інтенсивність яких в різні роки коливається. В Україні на грип та гострі респіраторні інфекції (ГРІ) щороку хворіє до 17 млн осіб. Широка розповсюдженість грипу зумовлена невинною мінливістю збудника та легкістю реалізації механізму передачі. Приблизно у 40 % захворілих на грип виникають ускладнення, що є особливо небезпечними для осіб із груп ризику.

Вакцини проти сезонного грипу є трьохвалентними і включають комбінацію штамів вірусів грипу А та В з найбільшою прогнозованою ймовірністю циркуляції в наступному сезоні. З 1998 р. в Україні були зареєстровані перші західноєвропейські інактивовані вакцини, що виготовляються з дотриманням рекомендацій ВООЗ на кожний епідемічний сезон.

Інактивовану вакцину виготовляють із високоочищеного вірусного матеріалу, який вирощений на курячих ембріонах. Розрізняють три типи інактивованих вакцин: цільовіріонні, розщеплені (спліт-вакцини) та субодичні. Інактивовані сезонні вакцини, як правило, субодичні або спліт-вакцини. Грипозна вакцина включає по 15 мкг кожного антигену в дозі 0,5 мл трьох вірусних штамів (два типу А і один типу В), з прогнозованою епідемічною актуальністю під час наступного сезону грипу.

Внаслідок високої мінливості вірусу, вакцинні препарати, що випускаються, зберігають свою ефективність максимум рік. Тому Глобальна мережа ВООЗ з епідеміологічного за грипом щорічно відбирає три штами для вакцинації проти грипу у даному році.

Щорічно у грудні ВООЗ рекомендує, які вірусні штами включати в склад протигрипозної вакцини для використання в наступному зимовому сезоні в країнах Північної півкулі. Друга рекомендація випускається у вересні – щодо вакцин для Південної півкулі. Ці рекомендації базуються на даних,

які надходять з більш як 100 лабораторій в різних країнах світу, які здійснюють епідеміологічний за грипом. Переносність грипозних вакцин у цілому хороша. Вакцинація проти грипу не є обов'язковою і тому не забезпечується державою. Витрати на проведення вакцинації покриваються за власний кошт або за рахунок коштів підприємств.

Аналізуючи звіти з областей, які надходять до Українського центру грипу та МОЗ після кожної епідемії, можна перекопати в тенденції до суттєвого зростання кількості щеплених щороку проти грипу в Україні.

Етіологія грипу і питання його вакцинопрофілактики широко вивчаються протягом останніх десятиріч. У сучасній епідеміології грипу визначальною є роль конкретного збудника епідемії – антигенного варіанта (штаму), а не серотипу чи роду вірусу, як вважалося раніше. Відповідно постала проблема у застосуванні винятково етіологічно актуальних вакцин. Вирішального значення набули питання епідеміологічного та етіологічного прогнозування.

З кінця 90-х років збіглого століття в Україні почалося застосування вакцин нового покоління – етіологічно актуальних, як засобу індивідуального захисту та захисту груп медичного і епідемічного ризику. Проте стратегічні і тактичні питання контролю епідемічного процесу (контролю спалахів і епідемії) фактично ще не розроблені ні в Україні, ні у світі.

Незважаючи на масштабні дослідження з грипу, що проводяться в багатьох країнах, проблема грипу не лише не втрачає своєї актуальності, а навпаки зростає.

CURRENT IMPLEMENTATION OF INFLUENZA VACCINATION

A.P. Hlushko-Makivska, O.O. Sokolovska

SUMMARY. For influenza vaccine necessary to use a new generation of vaccines – actual etiology as a means of personal protection and protection of health groups and epidemiological risk.

Key words: influenza, vaccination.

Отримано 16.11.2015 р.